

ประวัติของโครงการปลูกยางทดแทน

ประวัติการปลูกยางทดแทน

[ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางอยู่แล้วประมาณ ๔ ล้านไร่เศษ ส่วนมากยังคงเป็นยางพันธุ์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นยางพันธุ์พื้นเมืองและยางพันธุ์เก่า ยางพันธุ์พื้นเมืองนี้ให้น้ำยางเพียงไร่ละ ๒๐ - ๔๐ กิโลกรัมต่อปีเท่านั้น และยังถาดทนยางอายุมากทรุดโทรมแล้ว น้ำยางจะยิ่งออกน้อยกว่านี้มาก ประกอบกับราคายางแต่เดิมนั้นไม่ใคร่คุ้มค่าใช้จ่าย แม่แตคนงานกรีดยางก็ไม่อยากวิ่งจ้างกรีดยางพันธุ์พื้นเมือง เพราะได้ส่วนแบ่งน้อย แต่ราคายางในปัจจุบันนี้เริ่มสูงขึ้นแล้ว เพราะฉะนั้นควรที่จะรีบเปลี่ยนจากการปลูกยางพันธุ์พื้นเมืองเป็นยางพันธุ์ดี ซึ่งให้ผลได้มากกว่า ก็จะทำให้ให้น้ำยางประมาณไร่ละ ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัมต่อปี หรือมากกว่า เวื่อเทียบกับยางพันธุ์พื้นเมืองแล้วจะเห็นว่ายางพันธุ์ดีนั้นจะให้น้ำยางมากกว่าเดิมถึงไร่ละประมาณ ๓ - ๔ เท่าตัว ซึ่งถ้าทุกสวนพร้อมใจกันปลูกยางพันธุ์ดีจะทำให้ผลผลิตยางของประเทศเพิ่มขึ้นในปริมาณเดียวกันด้วย ยางพันธุ์ที่ปลูกกันในประเทศไทยมีหลายพันธุ์ เช่น Tjir ๑, RRIM ๖๐๕, RRIM ๖๓๓, RRIM ๖๐๐, RRIM ๖๖๑, RRIM ๖๐๗, O.S, PB ๔๖ และ GT ๑ เป็นต้น แต่ที่นิยมปลูกทดแทนมากที่สุดคือ RRIM ๖๐๐, Tjir ๑, RRIM ๖๓๓ และ RRIM ๖๐๕

การลงทุนปรับปรุงสวนยางเก่าให้ดีขึ้นโดยใช้ยางพันธุ์ใหม่ เหล่านี้ถูกกว่าที่จะลงทุนเปิดป่าใหม่ และปรับปรุงสวนยางให้เป็นสวนยางพันธุ์ดีนั้น ทางราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสนใจและจ่ายเงินสงเคราะห์ให้แก่สวนยางในอดีตราคาเดิมไร่ละ ๒,๐๐๐.- บาท แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นอัตราไร่ละ ๒,๕๐๐.- บาท ซึ่งเงินสงเคราะห์นี้ได้จ่ายไปในหลายรูปแบบด้วยกัน คือ ให้เป็นเงินสด ปลูก พันธุ์ยาง และให้เป็นยาฆ่าตอ หรือ ยาฆ่าหญ้าคาบาง ในการปรับปรุงสวนยางพันธุ์เก่าให้เป็นสวนยางพันธุ์ดี เรียกกันง่าย ๆ ว่า "การปลูกแทน" การสงเคราะห์ปลูกแทนนี้ แม้จะเป็นโครงการที่จะต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนค่อนข้าง

ข้างสูงและให้ผลตอบแทนช้า คืออย่างน้อยที่สุดต้องใช้เวลาประมาณ ๖ ปี หลังจากปลูกยางแล้ว แต่ผลตอบแทนที่ไ้รับก็คุ้มค่าทั้งในแง่รายได้สำหรับเจ้าของสวนและในแง่รายได้รวมของประเทศ

โครงการปลูกแทนในประเทศไทย แม้จะเริ่มช้ากว่าประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซียและศรีลังกา เนื่องจากเจ้าของสวนยางส่วนใหญ่ไม่มีโฉนดที่ดิน ต้องเสียเวลาในการวางวัดที่ดิน แต่ก็ยังไม่สายจนเกินไป ที่เป็นปัญหาคือ การปลูกแทนในปีหนึ่งๆ มีจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับเนื้อที่ที่ปลูกยางทั้งหมด การเร่งรัดการปลูกแทนนับเป็นเรื่องสำคัญ และเพื่อให้โครงการร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับธนาคารโลกในด้านการปลูกยางทดแทนประสบผลสำเร็จ จะต้องเพิ่มการขยายการปลูกแทนขึ้น ในปัจจุบันจำนวนการปลูกแทนได้เพิ่มขึ้นทุกปี ยิ่งปัจจุบันราคายางค่อนข้างสูงจึงมีผู้ปลูกยางแทนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ การเร่งรัดการปลูกยางทดแทน นอกจากจะเป็นวิธีการสำคัญสำหรับการเพิ่มทุนรายได้ของเจ้าของสวนให้สูงขึ้นในเนื้อที่ปลูกยางที่มีอยู่อย่างจำกัดแล้ว รัฐก็จะได้รับประโยชน์จากการส่งยางออกมากขึ้นด้วย ทั้งในแง่เงินตราต่างประเทศและภาวการณ์ที่เกี่ยได้ การปรับปรุงคุณภาพยาง การควบคุมการผลิตก็จะทำได้โดยสะดวก และประสบผลสำเร็จ

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยมีหลักการ คือ พยายามหาเงินมาช่วยเจ้าของสวนยางให้ทำการปลูกแทนเงินจำนวนนี้ได้มาจาก

๑. ธนาคารโลก โดยทำการยืมเงินจากธนาคารโลก สำหรับโครงการ ๔ ปี ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท เงินยืมนี้ได้นำมาใช้ในการสงเคราะห์ปลูกยางทดแทนทั้งจำนวน ตามโครงการเงินยืมของธนาคารโลกต้องปลูกยางพันธุ์ใหม่ให้ได้ ๑ ล้านไร่ภายใน ๔ ปี แต่เท่าที่ผ่านมา ๒ ปีแล้วยังต่ำกว่าที่ใดกำหนดไว้มาก ซึ่งถ้าทำตามโครงการเงินยืมแล้ว เวลาที่เหลืออยู่อีก ๒ ปีนี้จะต้องปลูกยางทดแทนให้ได้ปีละ ๓๑๕,๐๐๐ ไร่
๒. รัฐบาลกู้เงินจากบรรษัทสหราชอาณาจักร เป็นเงิน ๓,๕๐๐,๐๐๐ ปอนด์ โดยมีโครงการ ๔ ปี และเริ่มกู้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เงินกู้นี้นำมาใช้ในการสงเคราะห์การปลูกยางทดแทนทั้งจำนวน

๓. ภาษีที่พอลาสั่งย่างออกต่างประเทศ เริ่มเคยเก็บกิโลกรัมละ ๕๐ สตางค์ เนื่องจากปัจจุบันราคายางดีขึ้น จึงเพิ่มเป็น ๖๐ - ๗๐ สตางค์ ซึ่งเงินภาษีที่เก็บนี้ขึ้นอยู่กับราคายาง ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕

"มาตรา ๕ บุคคลใดส่งยางออกนอกราชอาณาจักร ต้องเสียเงินสงเคราะห์ตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นครั้งคราวในราชกิจจานุเบกษา โดยถือกฎเกณฑ์อย่างแนบมควันเป็นมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

๑) อัตราค่าธรรมเนียมฐานของยางแนบมควันอยู่ในระดับไม่เกินกิโลกรัมละสิบบาท ให้กำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ไม่เกินกิโลกรัมละห้าสิบบาท

๒) อัตราค่าธรรมเนียมฐานของยางแนบมควันสูงกว่ากิโลกรัมละสิบบาท จะกำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ไม่เกินกิโลกรัมละห้าสิบบาท หรือสูงกว่ากิโลกรัมละห้าสิบบาทโดยเพิ่มเงินขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสิบส่วนของราคาที่สูงกว่าสิบบาทนั้นก็ได้

ราคามาตรฐานของยางแนบมควันดังกล่าวข้างต้น หมายถึงราคาซื้อขายกันภายในประเทศ ประกอบกับราคาซื้อขายกันในต่างประเทศ หรือราคาซื้อขีบกี้กรมศุลกากรประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างประกอบกัน ยางอื่นนอกจากยางแนบมควันและน้ำยาง เช่น ยางเครพ ยางกอน เศษยาง รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ผู้ส่งออกต้องเสียโดยเฉพาะ ทำกว่าหรือสูงกว่าอัตราเงินสงเคราะห์ผู้ส่งยางแนบมควันออกต้องเสียก็ได้ แต่ในกรณีที่จะประกาศกำหนดอัตราสูงกว่า ห้ามมิให้กำหนดสูงกว่าร้อยละสิบของอัตราเงินสงเคราะห์สำหรับยางแนบมควัน หากมิได้ประกาศระบุกำหนดอัตราไว้โดยเฉพาะ ให้ผู้ส่งออกเสียเงินสงเคราะห์ในอัตราเดียวกับยางแนบมควัน

เงินสงเคราะห์ผู้ส่งน้ำยางออกนอกราชอาณาจักรต้องเสียให้กำหนดตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑) น้ำยางสดให้ถือเสมือนเป็นยางแนบมควัน โดยลดน้ำหนักลงร้อยละหกสิบห้าของน้ำหนักน้ำยาง

๒) นำข้างขึ้นให้ถือเสมือนเป็นยางแผนรมควัน โดยลดน้ำหนักลงร้อยละสี่สิบ
ของน้ำหนักนำข้าง

ยางที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อเป็นตัวอย่าง ซึ่งมีน้ำหนักไม่เกินห้ากิโลกรัม
หรือยางที่กระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้ส่งเพื่อประโยชน์ใดๆ อันมิใช่เพื่อการค้า จะมีน้ำหนัก
เท่าใดก็ตาม ไม่ต้องเสียเงินสงเคราะห์"

เงินที่ได้จากการเก็บภาษีของผู้ส่งยางออกนี้เรียกว่าเงิน Cess โดย ๕๐%
ของเงิน Cess นี้ นำไปใช้ในการสงเคราะห์การปลูกแทน ๕% ของเงิน Cess นำไปใช้
จ่ายในการบริหารงานของพนักงานในการสงเคราะห์ และอีก ๕% ของเงิน Cess ให้กับ
กรมวิชาการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับยาง เพื่อนำมาปรับ
ปรุงวิธีการปลูกยางและการกรีดยางให้ยางของประเทศมีคุณภาพดียิ่งๆ ขึ้น เงิน Cess นี้
เก็บเคยเก็บได้ประมาณ ๑๐๐ กว่าล้านบาท แต่ในปีหลังๆ นี้ราคายางดีขึ้น จึงเก็บได้
เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เก็บได้ประมาณ ๓๓๖ ล้านบาท

หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกแทน

๑. ศูนย์วิจัยการยาง เป็นหน่วยงานของกองการยาง กรมวิชาการ กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการปลูกยาง เมื่อได้ผล
การวิจัยออกมาแล้ว จึงเสนอมานกรมวิชาการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการของกองทุน
สงเคราะห์การทำสวนยาง แล้วจึงประกาศใช้เพื่อให้กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็น
ผู้นำไปปฏิบัติต่อไป

๒. กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ทำหน้าที่ให้การสงเคราะห์การปลูก
ทดแทนอย่างเดี่ยว เช่น ใ้การส่งเสริมทางค่านอาชีพ ให้รู้จักขยายพันธุ์เอง สอนให้เจ้าของ
สวนรู้จักวิธีปราบวัชพืชโดยใช้สารเคมี การเร่งนำยางก่อนโค่นต้นยางเก่าทิ้ง สอนให้เจ้าของ
สวนรู้จักการกรีดยางเป็น และการรวมกลุ่มกันขายยางพันธุ์ดีให้ใครราคาสูง เป็นต้น

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ตั้งขึ้นด้วยเงินสงเคราะห์เพื่อเป็นทุนใช้จ่าย
 ในการจัดทำสวนยางที่โดยคนอยู่ให้โดยลี้ขันธ์ โครงการสงเคราะห์การปลูกทดแทนนี้หมายถึง
 ความถึงการปลูกยางพันธุ์ดี หรือไม้ยืนต้นชนิดอื่นแทนต้นยางเก่าทั้งหมดหรือบางส่วน แต่อัตรา
 ที่ให้สงเคราะห์จะแตกต่างกัน คือ ถ้าปลูกยางพันธุ์ดีแทนต้นยางเก่าจะได้รับการสงเคราะห์
 ไร่ละ ๒,๕๐๐.- บาท และถ้าปลูกไม้ยืนต้นชนิดอื่นแทนต้นยางเก่าจะได้รับการสงเคราะห์ไร่
 ละ ๑,๕๐๐.- บาท

ขั้นตอนของการขอรับการสงเคราะห์การปลูกแทน

๑. ผู้ต้องการขอรับการสงเคราะห์หมายความว่าความจำนงโดยกรอกแบบฟอร์ม
 ก.ส.ย. ๒ ซึ่งผู้มาขอรับการสงเคราะห์นั้นจะต้องมียางเก่าอยู่ จึงจะมีสิทธิขอรับการสงเคราะห์
 แล้วกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจะประกาศชื่อผู้ได้รับการสงเคราะห์

๒. ทำการวางวัดที่ดินว่ามีเนื้อที่ปลูกแทนเป็นจำนวนเท่าไร และกำหนดพื้นที่ที่จะ
 ปลูกแทน โดยพนักงานของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจะเป็นผู้ไปทำการวางวัดเอง
 แล้วจึงพิจารณาอนุมัติ

๓. กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจะทำสมุดการให้การสงเคราะห์ประจำ
 ครัวผู้ได้รับการสงเคราะห์ เพื่อไว้จดบันทึกการสงเคราะห์ที่ได้รับแต่ละงวด

๔. เมื่อได้รับการอนุมัติการสงเคราะห์แล้ว เจ้าของสวนยางก็เริ่มโค่นต้นยาง
 เก่า และปรับพื้นที่สำหรับปลูกต้นยางใหม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
 จะทำการตรวจก่อนโค่นต้นยางเก่าแล้ว และเมื่อเริ่มปลูกต้นยางใหม่จะทำการตรวจอีกเป็น
 ระยะเวลา ไปคือ เมื่อปลูกยางได้ ๒, ๕, ๘, ๑๒, ๑๕, ๑๘, ๒๔, ๓๐, ๓๖, ๔๕, ๖๐ และ
 ๖๖ เดือน ซึ่งถือเป็นงวดสุดท้าย แล้วจึงปิดการสงเคราะห์

เดิมที่ไปปฏิบัติงานนั้น เมื่อสวนโค่นการสงเคราะห์แล้วจะไม่มี การไปตรวจก
 ยางที่ปลูกอีกเลย ซึ่งปรากฏว่าเมื่อพ้นการสงเคราะห์แล้วก็ไม่มี การบำรุงรักษาต้นยางให้พอ
 ทำให้รายได้ที่ควรเพิ่มสูงขึ้นก็ไม่สูงขึ้น เพราะเจ้าของสวนขาดความเอาใจใส่ ดังนั้น ภาย
 หลังจากได้รับเงินยืมจากธนาคารโลกแล้ว จึงมีโครงการตรวจสอบสวนยางต่อไปอีก ๒ ปี หลัง

จากแผนการสงเคราะห์แล้ว เพื่อแนะนำครุเปิดกรีกหน้าอย่างใหญ่ถูกต้อง และให้คำแนะนำในการบำรุงรักษาสวน โดยเริ่มโครงการตรวจสวนเมื่อแผนการสงเคราะห์แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการให้การสงเคราะห์การปลูกแทน

๑. ปัญหาขั้นแรกเมื่อเริ่มมีการสงเคราะห์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ คือ พวกเจ้าของสวนยางพันธุ์เก่าไม่เชื่อว่าจะให้การสงเคราะห์ฟรี กลัวว่าจะถูกริบสวนและไม่เชื่อว่ายางพันธุ์ใหม่จะให้น้ำยางเพิ่มมากกว่าเดิม ฉะนั้น ในระยะเริ่มแรกจึงมีผู้ขอรับการสงเคราะห์เพียงปีละประมาณ ๕๐๐ - ๕๐๐ รายเท่านั้น ในปัจจุบันมีผู้ขอรับทุนสงเคราะห์ไม่ต่ำกว่าปีละ ๕,๐๐๐ ราย เพราะเริ่มเข้าใจจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการให้การสงเคราะห์ และผู้ได้รับการสงเคราะห์อยู่ก็ไม่ถูกริบสวน จึงไม่มีปัญหานี้อีกในปัจจุบัน

๒. ปัญหาการการสงเคราะห์ บางคนเอาเงินไปแล้วไม่เอาไปทำสวนหรือไค้บ่ไปแล้วเอาไปขาย และไม่สนใจที่จะกรีกยางแต่เอาเงินสงเคราะห์ที่ไค้รับไปสมทบเป็นรายไค้ เพราะไม่ไค้ตั้งใจปลูกลง เพื่อกรีกเอาหน้ายาง นอกจากนี้เวลาเจ้าหน้าที่ไปตรวจสวนที่ไค้รับการสงเคราะห์และให้คำแนะนำหรือตักเตือน เขาก็ไม่ยอมทำตามคำแนะนำ เพราะเกียจคร้านอยากจะไปเที่ยวมากกว่าที่จะบำรุงรักษาสวน และมีความเชื่อเก่าๆ ว่าไม่เคยทำเช่นนั้นมาก่อนด้วย ทำให้ไม่สนใจทำตามคำแนะนำ ซึ่งปัญหานี้ในปัจจุบันไค้ลดลงมาก

๓. ปัญหาความปลอดภัย มีโจรมารายคอยคักจี้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่ไปตรวจสวนที่ไค้รับการสงเคราะห์ เพื่อติดตามคนลของการให้การสงเคราะห์ ทำให้ขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ตรวจสวนเสีย ปัญหานี้เกิดขึ้นเป็นบางท้องที่เท่านั้น เพราะในบางท้องที่เจ้าของสวนไค้ช่วยปกป้องคุ้มครองให้

๔. ปัญหาความขาดรากล้าง พนักงานของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางมีไม่เพียงพอ คือมีอัตราบรรจุางอยู่มาก แต่ไม่มีผู้สมัครมาทำงาน เนื่องจากเงินเดือนต่ำ เงินเพิ่มชั่วคราว (พ.ช.ค.) ๒๐๐ บาท ที่ข้าราชการอื่นๆ ไค้กัน ที่กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางก็ไค้ นอกจากนั้นยังต้องทำงานหนักและเสี่ยงด้วย และไม่มีควมมั่นคงในการทำงานด้วย

๕. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตรวจสอบงานและเจ้าของสวนยาง
 ปัญหานี้ไม่ค่อยมีปรากฏ นอกจากสวนที่อยู่ติดชายแดนซึ่งเจ้าของสวนตามชายแดนนี้ พกภาษาไทย
 ไม่เป็นจึงติดต่อกันได้ลำบากมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบต้องเรียนภาษามลายู เพื่อพบกับ
 เจ้าของสวน

๖. ปัญหาเกี่ยวกับสวนที่พนการสงเคราะห์แล้ว เจ้าหน้าที่ตรวจสอบงานเพิ่ม
 ขึ้นในการที่จะต้องดูแลการกรีดยางของสวนที่พนการสงเคราะห์แล้ว เพราะมักมีปัญหาเรื่อง
 การกรีดยางเสีย โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าของสวนยางที่พนการสงเคราะห์แล้วให้
 รู้จักการกรีดยางนาสูงสำหรับต้นยางแก่ที่พนากรีดกลางเสียหมดแล้ว